

ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน

ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

พ.ศ. ๒๕๔๔

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานพัฒนาคนและองค์กรชุมชน ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาคนและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการให้การศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานองค์กรชุมชนและเครือข่าย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงได้ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ใช้ชื่อย่อว่า สอช. และใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Community Organization Network (Co - Net) คือ องค์กรที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นศูนย์กลางประสานการทำงานขององค์กรชุมชนและเครือข่ายในชุมชน ให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลผลประโยชน์ซึ่งกันและกันร่วมพลังในการจัดการพัฒนาชุมชน และเป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่จะทำงานเคียงคู่ไปกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

องค์กรชุมชน หมายความว่า กลุ่มคนจำนวนหนึ่งซึ่งมารวมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยมีการจัดระเบียบข้อบังคับของการรวมตัวกัน การอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติต่อกันและมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นระบบในชุมชน

เครือข่ายขององค์กรชุมชน หมายความว่า กลุ่มองค์กรชุมชนที่สมัครใจรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ขององค์กรชุมชนในกลุ่มนั้น โดยมี การจัดรูปแบบหรือจัดระเบียบโครงสร้างที่คนหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน

หมวด ๒

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่

ข้อ ๕ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน มี ๓ ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และ ระดับจังหวัด

ข้อ ๖ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล เรียกชื่อย่อว่า “ศอช.ต.” สมาชิก ประกอบด้วย กลุ่ม/องค์กรชุมชนทั้งหมดในตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ผู้นำเยาวชน ฯลฯ โดยให้มี คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ๑ คณะ

ข้อ ๗ การคัดเลือกคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบตำบล ประสานงานกับผู้แทนกลุ่ม/องค์กรชุมชนทุกกลุ่มในตำบล จัดเวที ประชาคมคัดเลือกคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ระดับตำบล จำนวน ๕-๑๕ คน ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่น ตามความจำเป็นและเหมาะสม

นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๘ พัฒนากรผู้รับผิดชอบตำบล ส่งเสริม สนับสนุนคณะกรรมการบริหารศูนย์ ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) ประสานการจัดเวทีประชาคม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและจัดการพัฒนาชุมชน

(๒) ร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาตำบล

(๓) ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานให้ผู้แทนองค์กรชุมชนและเครือข่าย เข้าไปมีส่วนร่วม พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับต่าง ๆ

(๔) สนับสนุนและจัดทำโครงการขององค์กรชุมชน แสวงหางบประมาณทั้งภายในภายนอก และประสานการบริหารจัดการเงินทุนขององค์กรชุมชน

(๕) สนับสนุนและจัดทำระบบข้อมูลขององค์กรชุมชน

(๖) ร่วมติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) ร่วมกับสถาบันทางวิชาการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนา

(๘) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

(๙) ส่งเสริมและดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ข้อ ๕ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ เรียกชื่อย่อว่า “ศอช.อ” “ศอช.กิ่งอำเภอ” ประกอบด้วย ผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ศูนย์ละ ๑ คน ผู้แทนองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ องค์กรละ ๑ คน ผู้แทนองค์กร/เครือข่ายอื่น ๆ ระดับอำเภอ องค์กร/เครือข่ายละ ๑ คน เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จำนวน ๑ คณะ

ในกรณีที่อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่มีจำนวนตำบล ๑ - ๓ ตำบล ให้มาจากผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบลได้ศูนย์ละ ๓ คน ผู้แทนองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ องค์กรละ ๑ คน ผู้แทนองค์กร/เครือข่ายอื่น ๆ ระดับอำเภอองค์กร/เครือข่ายละ ๑ คน เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จำนวน ๑ คณะ

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ คัดเลือกประธาน เลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม จำนวนอย่างน้อย ๕ คน โดยการคัดเลือกกันเอง

ข้อ ๑๐ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนในระดับอำเภอ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับประชาคมอำเภอ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนอื่น ๆ

(๒) ประสานงานองค์กรแหล่งเงินทุน รวมทั้งจัดกิจกรรมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเงินทุนดำเนินการแก่องค์กรสมาชิกและของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ระดับอำเภอ ตำบล

(๓) ประสานการพัฒนาองค์กรชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

(๔) สนับสนุนช่วยเหลือให้บริการด้านวิชาการบริหารจัดการ การพัฒนาเครือข่าย และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการสรุปทบทเรียนและแลกเปลี่ยนจากเครือข่าย แก่องค์กรสมาชิกและเครือข่ายอื่น ๆ

(๕) จัดทำระบบข้อมูลขององค์กรสมาชิก

(๖) ประสานงานและสนับสนุนช่วยเหลือองค์กรสมาชิกให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

(๗) ส่งเสริมสนับสนุนสร้างความร่วมมือ/เชื่อมโยง เครือข่ายองค์กรชุมชน/กิจกรรม ภายในและภายนอกชุมชน

(๘) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

ข้อ ๑๒ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับจังหวัด เรียกชื่อย่อว่า “สอช.จ” ประกอบด้วยผู้แทนศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ศูนย์ละ ๑ คน ผู้แทนองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด องค์กรละ ๑ คน ผู้แทนองค์กร/เครือข่ายอื่น ๆ ในระดับจังหวัด องค์กรละ ๑ คน เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จำนวน ๑ คณะ

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับจังหวัด คัดเลือกประธานเลขานุการ และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม จำนวนอย่างน้อย ๕ คน โดยการคัดเลือกกันเอง

ข้อ ๑๓ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ระดับจังหวัด ตามมติของเวทีประชาคม

ข้อ ๑๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับจังหวัด ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนเครือข่ายองค์กรชุมชนในระดับจังหวัด เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับประชาคมจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนอื่น ๆ

(๒) ประสานงานองค์กรแหล่งเงินทุน รวมทั้งจัดกิจกรรมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเงินทุนดำเนินการแก่องค์กรสมาชิกและของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล

(๓) ประสานการพัฒนาองค์กรชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

(๔) สนับสนุนช่วยเหลือให้บริการด้านวิชาการบริหารจัดการ การพัฒนาเครือข่าย และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการสรุปทบทเรียนและแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายแก่องค์กรสมาชิกและเครือข่ายอื่น ๆ

(๕) จัดทำระบบข้อมูลขององค์กรสมาชิก

(๖) ประสานงานและสนับสนุนช่วยเหลือองค์กรสมาชิกให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

(๗) ส่งเสริม สนับสนุนสร้างความร่วมมือ/เชื่อมโยง เครือข่ายองค์กรชุมชน/กิจกรรมทั้งในและนอกชุมชน

(๘) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

(๙) ประสานงานองค์กรชุมชน จัดเวทีประชาคม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดพื้นที่ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชน

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ สามารถออกกฎข้อบังคับ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

หมวด ๓

คุณสมบัติและการดำรงตำแหน่ง

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในตำบลนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

(๓) เป็นผู้ประกอบสัมมาอาชีพะ ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี นับตั้งแต่วันแต่งตั้งเป็นต้นไป และอาจได้รับการคัดเลือกให้ปฏิบัติงานต่อไปได้อีก

ข้อ ๑๘ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี พิจารณาให้กรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๑๖ (๓)

๒) ตาย

๓) ลาออก

๔) ไปจากหมู่บ้าน ตำบล ภูมิลำเนาที่ตนอาศัยอยู่เกินสามเดือนติดต่อกัน

๕) คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการ มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีคุณสมบัติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่หมู่บ้าน ตำบล

ข้อ ๑๙ ในกรณีกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และมีวาระการปฏิบัติงานเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการแทนกรรมการที่พ้นวาระภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลงตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งแทน

ข้อ ๒๐ การประชุมคณะกรรมการแต่ละระดับ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียง เป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๔

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ อาจมีที่ปรึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบจากเวทีประชาคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนในแต่ละระดับ

นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดตามลำดับ

ข้อ ๒๒ ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ระเบียบกฎหมาย และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานตามคำร้องขอของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน

หมวด ๕

การสนับสนุนการดำเนินงาน

ข้อ ๒๓ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ประสานงานกับองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด จัดหาสถานที่เพื่อเป็นที่ทำการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนในแต่ละระดับ ตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต จัดฝึกอบรมหรือประชุมสัมมนาและสนับสนุนด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๒๕ กรรมการพัฒนาชุมชน เผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวกับศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนแต่ละระดับ โดยประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ข้อ ๒๖ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ จังหวัด และศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนอย่างใกล้ชิด และสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานให้กรรมการพัฒนาชุมชนทราบ

ข้อ ๒๗ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

สุจริต ปัจฉิมนันท์

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน